

Річки по всьому світу виходять з-під контролю: вчені попереджають про нову небезпеку

Екстремальні явища стають новою нормою для нашої планети.

По всьому світу річки стають дедалі непередбачуванішими - коливаючись між посухами та повенями. Такий висновок представлений у щорічній доповіді State of Global Water Resources 2024, яку опублікувала Всесвітня метеорологічна організація.

За даними звіту, лише третина великих річкових басейнів минулого року мала нормальні показники стоку. Решта перебували в критичному дефіциті або, навпаки, в небезпечному надлишку води. Це явний сигнал порушення водного циклу, від якого залежать люди, екосистеми та економіка.

Як повідомляється, 2024-й став найспекотнішим роком за всю історію спостережень і приніс як посухи, так і катастрофічні повені. Екстремальні явища стають новою нормою на тлі зростання викидів парникових газів.

Так, у Південній Америці Амазонка і Парана обміліли, посиливши багаторічну посуху в Амазонському басейні.

У Південній Африці пересохли Замбезі та Лімпопо, а ось Західна Африка пережила руйнівні повені в басейнах Нігеру та Вольти - загинули понад 2500 осіб, 4 млн залишилися без житла.

Європа торік зіткнулася з найсильнішою за десятиліття повинню, а Азія і Тихоокеанський регіон пережили рекордні дощі і тайфуни, які забрали понад 1000 життів.

Бразилія зазнала обох сценаріїв одночасно: найсильніша повінь на півдні забрала життя 183 осіб, тоді як в Амазонії зберігалася посуха.

В Азії стихійні лиха також слідували одне за одним:

У Дубаї випав рекордний дощ за 75 років - річна норма за добу.

В індійському штаті Керала зсуви від злив забрали 385 життів.

Непал постраждав від повеней і зсувів після історичних опадів.

Тайфун Яги став одним із найсмертоносніших у Південно-Східній Азії.

Вчені кажуть, що танення льодовиків погіршує ситуацію. У 2024 році вони втратили 450 гігатонн льоду, що підняло рівень моря на 1,2 мм лише за рік. Майже всі найбільші озера світу нагрілися вище за норму, порушуючи екосистеми та харчові ланцюги.

Дослідження показало, що тільки менше 40% свердловин у різних частинах світу мають нормальний рівень ґрунтових вод. Решта страждають від дефіциту або надлишку. Надмірний видобуток води в Австралії, США та Африці загрожує майбутньому сільського господарства та забезпеченню населення.

Як повідомляється, сьогодні 3,6 млрд людей вже стикаються з нестачею води хоча б один місяць на рік, і до 2050 року ця цифра може перевищити 5 млрд.

Вчені підкреслюють: вода - одна з перших сфер, де проявляється кліматична криза. Без скорочення викидів і раціонального управління людство дедалі частіше переходитиме від посух до потопів із колосальними людськими та економічними втратами.

Зміна клімату в Україні

Наша країна теж потерпає від змін клімату. Нещодавно стало відомо, що в Одеській області пересохли лимани, висохли всі малі річки та водотоки в балках, які впадали в лимани. А від випарювання знижується рівень і основних великих Тузловських лиманів.

Джерело: УНІАН

10 міст України з найбільш забрудненим повітрям

Укргідрометцентр оприлюднив дані забрудненості повітря у містах України

Геофізична обсерваторія ім. Бориса Срезневського опублікувала список міст України з найбільш забрудненим повітрям за перше півріччя 2025 року.

Про це повідомляє громадська організація SaveDnipro у телеграмі.

Результати дослідження відображають комплексний індекс забруднення повітря. Першу трійку антилідерів за якістю повітря

традиційно посідає Дніпропетровщина. За нею несподівано опинився Ужгород, яким демонструє стабільне погіршення показника якості повітря за останні 3 роки. Замикає п'ятірку Херсон, який страждає від постійних російських обстрілів.

Міста України з найвищим рівнем забруднення повітря:

- 1) Кам'янське, Дніпропетровська область;
- 2) Дніпро, Дніпропетровська область;
- 3) Кривий Ріг, Дніпропетровська область;

- 4) Ужгород, Закарпатська область;
- 5) Херсон, Херсонська область;
- 6) Суми, Сумська область;
- 7) Запоріжжя, Запорізька область;
- 8) Одеса, Одеська область;
- 9) Черкаси, Черкаська область;
- 10) Луцьк, Волинська область.

Усі вищезазначені міста мають індекс забрудненості повітря вище 7,0, що означає високий рівень забруднення.

Нагадаємо, що у Львівській області дві державні станції моніторингу Львівської ОДА з'явилися на світовій мапі якості повітря.

1) Станція у Шептицькому на вулиці Корольова;

2) Станція у Добротворі на вулиці Івана Франка.

Результати вимірювань на цих станціях мають офіційний міжнародний статус, адже дані моніторингу будуть перевірятися, підтверджуватися та використовуватися у звітності якості повітря на рівні області і навіть країни.

Завдяки цьому дані з цих станцій моніторингу на Львівщині вважаються найбільш надійними й офіційними з-поміж усіх представлених в Україні. Забруднення повітря є великою глобальною проблемою, яка впливає на мільйони людей на всіх континентах, адже у більшості країн рівень забруднення повітря є вищим за норму.

Якість повітря погіршується через індустріалізацію, активну забудову міст та людську байдужість.

Джерело: Ecopolitic.com.ua

На Львівщині дві станції моніторингу внесли до світової мапи якості повітря

Вперше в Україні державні станції моніторингу якості повітря отримали світове визнання

У Львівській області дві державні станції моніторингу Львівської ОДА з'явилися на світовій мапі якості повітря.

Про це повідомляє пресслужба Львівської обласної військової адміністрації на своєму офіційному сайті.

На Львівщині станції моніторингу відповідають вимогам національних стандартів, працюють у цілодобовому режимі та забезпечують верифіковані дані, що мають офіційний статус.

Дві автоматизовані станції моніторингу на Львівщині вже інтегровані у світову мапу якості повітря AQICN (World Air Quality Index). Мова йде про ці пункти моніторингу якості повітря:

- 1) Станція у Шептицькому на вулиці Корольова;

льова;

- 2) Станція у Добротворі на вулиці Івана Франка.

Результати вимірювань на цих станціях мають офіційний міжнародний статус, адже дані моніторингу будуть перевірятися, підтверджуватися та використовуватися у звітності якості повітря на рівні області і навіть країни. Завдяки цьому дані з цих станцій моніторингу на Львівщині вважаються найбільш надійними й офіційними з-поміж усіх представлених в Україні.

Директор департаменту екології та природних ресурсів України Володимир Корда заявив, що ми відкриваємо дані державних станцій моніторингу якості повітря для світу. Це покращує довіру світової спільноти до результатів моніторингу. А також робить екологічну інформацію доступною кожному й наближає

Львівщину до європейських практик контролю довкілля.

Нагадаємо, що Львівщина рік тому активно сприяла встановленню пунктів моніторингу якості повітря. Тому у 2024 році на Львівщині відбулася робоча зустріч щодо встановлення пунктів спостереження за забрудненням атмосферного повітря у регіоні та внесення змін до Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря на період 2021-2025 років.

Джерело: ecopolitic.com.ua

Міжнародний день озонового шару: що відомо про це свято

Вересень – місяць нагадування про спільну відповідальність за атмосферу Землі

16 вересня – екологічна спільнота відзначає Міжнародний день охорони озонового шару від руйнування.

Журналісти ЕкоПолітики зібрали інформацію про “щит” Землі, який захищає від ультрафіолетового випромінювання: озоновий шар.

Задля збереження озонового шару у 1987 році у місті Монреаль (Канада), відповідно до Віденської конвенції, підписали Протокол, що обмежує виробництво та використання речовин, які руйнують озоновий шар. Протокол офіційно набрав чинності у 1989 році і став справжнім прикладом глобальної міжнародної співпраці у захисті планети.

Україна у 1995 році підписала, а у 1996 році ратифікувала Віденську конвенцію. Тому вже у 1998 році Україна приєдналася до Монреальського протоколу, який вимагає виконувати міжнародні зобов'язання для відновлення озо-

нового шару та захисту клімату.

Небезпека

Озоновий шар захищає усе живе від шкідливого ультрафіолетового випромінювання. Тому його руйнація напругу впливає на здоров'я людей та стан довкілля.

Озоносфера поглинає близько 97-99% ультрафіолетового випромінювання, яке може викликати у людей рак шкіри, катаракту, а також ультрафіолет негативно впливає на рослинний та тваринний світ. Критичної межі озоновий шар досягнув у 1985 році, тоді вчені зафіксували різке зменшення концентрації озону на понад 1000 км над Антарктидою. Рівень озону в атмосфері знизився на 10-40%, це явище назвали “озонова діра”. Причиною послаблення озонового шару стали фреони, які широко використовувалися у холодильниках та аерозолях.

Завдяки заходам захисту озонового шару від руйнування, він поступово відновлюється. Озон – це особлива форма кисню, яка здат-

на відновлюватися завдяки сонячним променям. За прогнозами ООН, він може повністю відновитися до рівня 1980-х до середини XXI століття.

У 1994 році Генеральна Асамблея ООН проголосила резолюцію щодо визнання 16 вересня Міжнародним днем охорони озонового шару. Оскільки саме у цей день у Монреалі підписали протокол, який сприяє захисту та відновленню озонового шару. Як писала ЕкоПолітика раніше, озоновий шар планети може відновитися за 40 років за певних умов. Спільний звіт ООН, США та ЄС показав, що озоновий шар у різних частинах Землі може відновитися впродовж чотирьох десятиліть, завдяки Монреальському протоколу.

Додатково радимо прочитати про День заснування нідерландської природоохоронної організації Greenpeace, яка стала символом боротьби за чисте довкілля.

Джерело: Ecopolitic.com.ua

12 цікавих фактів про екологію

Захист довкілля стає дедалі актуальнішою проблемою рік від року. Особливо гостро це питання стоїть у розвинених країнах, які докладають чимало зусиль для того, щоб зберегти природу та перешкодити загальному забрудненню навколишнього світу.

1. Швеція імпортує близько 80 тисяч тонн сміття на рік, оскільки урядова програма з отримання електроенергії шляхом спалювання відходів виявилася напролюд ефективною. Основним постачальником сміття є Норвегія, причому норвезька сторона оплачує транспортування відходів, потім шведи отримують з них енергію, а попіл з високим вмістом важких металів та токсинів повертається на батьківщину. Зазначимо, що 96% усіх відходів у Швеції йде на переробку, і тільки незначний залишок заковують у землю.

2. Кішки, як вважають американські вчені, становлять серйозну загрозу для екосистеми планети. Дослідники покладають на них відповідальність за винищення щонайменше 30 видів тварин – тільки в США вони щорічно вбивають до 20 млрд ссавців та близько 4 млрд птахів. Найчастіше кішки завдають шкоди природному балансу в тих місцях, де історично вони не мешкали, а були завезені людьми.

3. Активісти Руху за добровільне зникнення людства вважають, що людей на планеті стало занадто багато, і популяція Homo sapiens

становить загрозу для Землі. Для вирішення цієї проблеми вони пропонують людям відмовитися від народження дітей, і просто поступово зникнути.

4. Компанія Nike понад 20 років тому відкрила в різних країнах світу пункти прийому старих кросівок, які потім відправляють на переробку. Подрібнені гумові підшви поношеного взуття перетворюються на бігові доріжки, тканину перетворюють на покриття для баскетбольних майданчиків, а середня частина з піноматеріалу стає покриттям для тенісних кортів.

5. У шведському містечку Гельсінгборг крематорій опалює 60 000 будинків – він забезпечує 10% енергії, виробленої місцевою енергетичною компанією.

6. Пасажири круїзних лайнерів, які люблять грати в гольф, можуть разом подбати і про навколишнє середовище – одна компанія з Німеччини випускає м'ячі для цієї гри зі спресованого риб'ячого корму, тож зовсім не страшно, якщо такий м'яч полетить за борт.

7. Для порятунку носорогів від браконьєрів у деяких країнах їх відловлюють і під наркозом відпилюють ріг – головний об'єкт інтересу зловмисників, які поставили тварин на межу вимирання.

8. На фабриці з виробництва кави в англійському місті Банбері, що належить компанії KraftFoods, є електростанція, яка працює на кавовій гущі.

9. На півночі Тихого океану дрейфує Велика тихоокеанська сміттєва пляма, яку ще називають Східним сміттєвим континентом. Новоявлений континент складається приблизно зі 100 млн тонн пластикових відходів з Азії та Америки.

10. В Австралії екологи протягують штучні ліани між евкаліптами, що ростуть по різні боки автомобільних доріг, щоб уберегти коал від загибелі під колесами машин.

11. У Швейцарії придумали незвичайний спосіб використання тепла, яке виробляють сервери датацентру IBM – його застосовують для підігріву води в місцевому басейні.

12. Бобри відіграють ключову роль у відновленні екосистем. Їхні греблі не тільки запобігають ерозії ґрунтів, а й створюють середовище для численних видів тварин та рослин.

Джерело: faktypro.com.ua

Додаток 2

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 14270

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання)

ПОВІДОМЛЕННЯ

про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

БАНКНОТНО-МОНЕТНИЙ ДВІР НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ 21575489

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання.
Україна, 02232, місто Київ, вул.Пухівська, будинок 7
(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.
Планована діяльність, її характеристика.
Управління відходами та технічне переоснащення передавальних пристроїв системою генерації теплової енергії на основі технологічного комплексу утилізації відходів виробництва Банкнотно-монетного двору Національного банку України за адресою: м. Київ, вул. Пухівська, 7. Планована діяльність передбачає: - встановлення обладнання для термічного оброблення відходів - комплекс «ЕСО-300», який має устаткування для генерації тепла. Продуктивність комплексу «ЕСО-300» - 300 кг/год. Температура спалювання: первинна камера 850-1150 °С; вторинна камера 850-1100°С. Температура газу, утворюваного в результаті спалювання відходів, піднімається, після останнього впорскування повітря горіння, у контрольований та однорідний спосіб за найбільш несприятливих умов, до 850°С на дві секунди. - підключення системи генерації теплової енергії комплексу «ЕСО-300» до існуючих теплових мереж підприємства; - попередні операції (подрібнення, пресування) з відходами, що не є небезпечними, в кількості до 250 кг/год; - термічне оброблення небезпечних відходів та відходів, що не є небезпечними, в кількості до 300 кг/год (2,4 т/добу). Відповідно до додатку 1 Закону України «Про управління відходами», при обробленні відходів здійснюються такі операції з відходами: D10 Спалювання на суші; D13 Попередні операції з відходами перед операціями з видалення (сортування, дроблення, ущільнення, подрібнення, кондиціонування або відокремлення); D15 Зберігання перед здійсненням операцій.

Технічна альтернатива 1.
Управління відходами та технічне переоснащення передавальних пристроїв системою генерації теплової енергії на основі технологічного комплексу утилізації відходів виробництва Банкнотно-монетного двору Національного банку України за адресою: м. Київ, вул. Пухівська, 7. Планована діяльність передбачає: - встановлення обладнання для термічного оброблення відходів - комплекс «ЕСО-300», який має устаткування для генерації тепла. Продуктивність комплексу «ЕСО-300» - 300 кг/год. Температура спалювання: первинна камера 850-1150 °С; вторинна камера 850-1100°С. Температура газу, утворюваного в результаті спалювання відходів, піднімається, після останнього впорскування повітря горіння, у контрольований та однорідний спосіб за найбільш несприятливих умов, до 850°С на дві секунди; - підключення системи генерації теплової енергії комплексу «ЕСО-300» до існуючих теплових мереж підприємства; - попередні операції з оброблення відходів, що не є небезпечними, шляхом механічного подрібнення та подальшого пресування маси в кількості до 250 кг/год; - термічне оброблення небезпечних відходів та відходів, що не є небезпечними, в кількості до 300 кг/год (2,4 т/добу). Обробленню підлягають: - відходи, що не є небезпечними (03 03 99 Інші відходи цієї підгрупи; 20 01 01 Папір і картон). Паперові відходи (аркуші і неякісні примірники банкнот) що попередньо подрібнюються та пресуються; - небезпечні відходи (08 03 17* Відходи друкарських фарб (чорнил), що містять небезпечні речовини) - відходи друкарських фарб, що містять небезпечні речовини та утворюються в процесі роботи станції очищення змивного розчину з друкарських машин. Відповідно до Закону України «Про управління відходами», при обробленні відходів здійснюються такі операції з відходами: D10 Спалювання на суші; D13 Попередні операції з відходами перед операціями з видалення (сортування, дроблення, ущільнення, подрібнення, кондиціонування або відокремлення); D15 Зберігання перед здійсненням операцій.

Технічна альтернатива 2.
Управління відходами та технічне переоснащення передавальних пристроїв

системою генерації теплової енергії на основі технологічного комплексу утилізації відходів виробництва Банкнотно-монетного двору Національного банку України за адресою: м. Київ, вул. Пухівська, 7. Планована діяльність передбачає: - встановлення обладнання для оброблення відходів, що не є небезпечними - комплекс «ЕСО-300», що має систему для генерації теплової енергії. Продуктивність комплексу «ЕСО-300» - 300 кг/год. Температура спалювання: первинна камера 850-1150 °С. Температура газу, утворюваного в результаті спалювання відходів, піднімається, після останнього впорскування повітря горіння, у контрольований та однорідний спосіб за найбільш несприятливих умов, до 850°С на дві секунди. - підключення системи генерації теплової енергії комплексу «ЕСО-300» до існуючих теплових мереж підприємства; - попереднє оброблення відходів, що не є небезпечними, шляхом механічного подрібнення та подальшого пресування маси в кількості до 250 кг/год; - термічне оброблення відходів, що не є небезпечними, в кількості до 300 кг/год (2,4 т/добу). Обробленню підлягають відходи, що не є небезпечними (03 03 99 Інші відходи цієї підгрупи; 20 01 01 Папір і картон). Паперові відходи (аркуші і неякісні примірники банкнот) що попередньо подрібнюються та пресуються; - встановлення обладнання для фізико-хімічного оброблення небезпечних відходів, шляхом вилуговування важких металів, що включає: 1) модуль механічної обробки - призначений для операцій кислотного вилуговування важких металів, розчинення, фільтрації, відстоювання, реагентного окислення важких металів, а також для приготування розчинів сірчаної кислоти. Відходи піддаються вилуговуванню за допомогою 15 % розчину сірчаної кислоти за температури 40-60 °С. Застосовується метод ступінчастого протитечії у вертикальних касетах, які оснащені фільтруючими перегородками. 2) модуль електрохімічної обробки – для проведення електролізу десорбатів (розчинів), що містять важкі метали та окислення хрому (Ш) і хром (VI). 3) модуль обратно-осмотичний – призначений для концентрування селективних десорбатів (розчинів) до концентрацій, необхідних для електролітичного виділення металів як катодних опадів. 4) модуль адсорбції та іонного обміну – призначений для виділення важких металів з розчину вилуговування сорбційними методами з отриманням селективних десорбатів (розчинів) важких металів Обробленню шляхом вилуговування важких металів підлягають небезпечні відходи (08 03 17* Відходи друкарських фарб (чорнил), що містять небезпечні речовини - відходи друкарських фарб, що містять небезпечні речовини та утворюються в процесі роботи станції очищення змивного розчину з друкарських машин). - фізико-хімічне оброблення небезпечних відходів шляхом вилуговування важких металів. Відповідно до додатку 1 Закону України «Про управління відходами», при обробленні відходів здійснюються такі операції з відходами: D9 Фізико-хімічне оброблення; D10 Спалювання на суші; D13 Попередні операції з відходами перед операціями з видалення (сортування, дроблення, ущільнення, подрібнення, кондиціонування або відокремлення); D15 Зберігання перед здійсненням операцій.

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.
м.Київ Деснянський вул. Пухівська, 7

3.1 Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності.
Територіальна громада міста Києва.
Місце провадження планованої діяльності:
територіальна альтернатива 1.
м.Київ Деснянський вул. Пухівська, 7.

Управління відходами та технічне переоснащення передавальних пристроїв системою генерації теплової енергії на основі технологічного комплексу утилізації відходів виробництва Банкнотно-монетного двору Національного банку України за адресою: м. Київ, вул. Пухівська, 7.

Місце провадження планованої діяльності:

територіальна альтернатива 2.

м.Київ Деснянський .

Не розглядається. Планована діяльність реалізується на території Банкнот-но-монетного двору Національного банку України за адресою: м. Київ, вул. Пухівська, 7. Планована діяльність не може бути реалізована в іншому місці через відсутність такої потреби, та відповідних умов.

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.

Термічне оброблення відходів: - сприяє зменшенню їх обсягу та токсичності, що дозволяє запобігти забрудненню довкілля; - сприяє зменшенню їхнього впливу на довкілля та здоров'я людини шляхом знищення шкідливих речовин; -сприяє уникненню забруднення ґрунту, води та повітря. Оброблення відходів спрямоване на зниження впливу на довкілля та має позитивний соціально-економічний вплив.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності

(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).

Планована діяльність передбачає: попередні операції з оброблення відходів, що не є небезпечними, шляхом механічного подрібнення та подальшого пресування маси в кількості до 250 кг/год; термічне оброблення небезпечних відходів та відходів, що не є небезпечними, в кількості до 300 кг/год (2,4 т/добу). Обладнання для термічного оброблення відходів комплекс «ЕСО-300» - відповідно до Закону України «Про управління відходами» є установкою для спалювання відходів. Основне призначення комплексу «ЕСО-300»: термічне оброблення небезпечних відходів та відходів, що не є небезпечними. До складу комплексу «ЕСО-300» входять наступні основні складові: система термічної переробки відходів; система генерації та постачання стисненого повітря; система подачі відходів; система очищення димових газів. Температура спалювання відходів: первинна камера (камера спалювання) 850-1150 °С; вторинна камера (камера допалювання) 850-1100 °С. Температура газу, утворюваного в результаті спалювання відходів, піднімається, після останнього впорскування повітря горіння, у контрольований та однорідний спосіб за найбільш несприятливих умов, до 850°C на дві секунди. Нейтралізація та очищення продуктів розкладання (димових газів): - каталітичний реактор, забезпечує деструкцію і окислення продуктів газифікації відходів після камери допалювання; - теплообмінник, встановлений в камері охолодження, забезпечує різке зменшення температури димових газів (для запобігання повторного утворення діоксинів та фуранів), нагрівання води і повітря, що циркулюють в його мережі – система генерації теплової енергії; - подача лужного розчину в камеру відводу газів для нейтралізації кислих газоподібних складових HCl, HF, SO₂, SO₃ в нешкідливі солі; - рукавний фільтр; - фільтр адсорбційний. Перед термічним обробленням, відходи, що не є небезпечними (Паперові відходи - аркуші і неякісні примірники банкнот) попередньо подрібнюються та пресуються в брикети. Для подрібнення та пресування паперових відходів в брикети використовується: система подрібнення та брикетування паперових відходів компанії Hunkeler Systeme AG продуктивністю 250 кг/год. Небезпечні відходи (відходи друкарських фарб, що містять небезпечні речовини та утворюються в процесі роботи станції очищення змивного розчину з друкарських машин) надходять на термічне оброблення в герметичній тарі. Обробленню підлягають: - відходи, що не є небезпечними (03 03 99 Інші відходи цієї підгрупи; 20 01 01 Папір і картон). Паперові відходи (аркуші і неякісні примірники банкнот), що попередньо подрібнюються та пресуються; - небезпечні відходи (08 03 17* Відходи друкарських фарб (чорнил), що містять небезпечні речовини). Відходи друкарських фарб містять небезпечні речовини та утворюються в процесі роботи станції очищення змивного розчину з друкарських машин. Продуктивність комплексу «ЕСО-300» – 300 кг/год. Мінімальна витрата рідкого палива (дизельне пальне) – 6 кг/год. Максимальна витрата рідкого палива (дизельне пальне) – 16 кг/год. Режим роботи комплексу «ЕСО-300»: 260 днів на рік; 1 зміна по 8 годин. Кількість персоналу на зміну -2 особи.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами: щодо технічної альтернативи 1.

Екологічні та інші обмеження планованої діяльності, встановлюються відповідно до вимог чинного законодавства, діючих нормативних документів, стандартів, інструкцій та дотриманням умов іншої документації дозвільного характеру. При реалізації планованої діяльності враховуються екологічні, санітарно-гігієнічні, протипожежні, містобудівні й територіальні обмеження згідно з вимогами чинних нормативних документів: - здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря відповідно до вимог чинного законодавства; - забезпечення додержання нормативів екологічної безпеки атмосферного повітря, в тому числі нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин стаціонарних джерел; - дотримання розмірів санітарно-захисної зони відповідно до вимог чинного законодавства; - управління відходами відповідно до вимог чинного законодавства; - дотримання правил пожежної безпеки.

щодо технічної альтернативи 2.

Аналогічні обмеження, що й за технічною альтернативою 1.

щодо територіальної альтернативи 1.

Передбачається дотримання територіальних обмежень, визначених містобудівною, інженерно-транспортною та промисловою інфраструктурою, яка склалася на території планованої діяльності та поряд з нею, забезпечення меж санітарно-захисної зони та допустимого рівня впливу шкідливих факторів на цій межі, використання земельних ділянок, наданих у користування у відповідності з цільовим призначенням, умовами договорів оренди та вимогами чинного законодавства.

щодо територіальної альтернативи 2.

Територіальна альтернатива 2 не розглядається, дивись п.3.

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

- виконання комплексу технологічних, технічних, проектних рішень для зменшення/попередження впливу на довкілля та забезпечення надійної безаварійної роботи обладнання. Планована діяльність буде здійснюватися в межах існуючої території підприємства з наявною інфраструктурою та інженерними мережами.

щодо технічної альтернативи 2.

- аналогічна еколого-інженерна підготовка і захист території, що й за технічною альтернативою 1.

щодо територіальної альтернативи 1.

Компонування комплексу технологічного обладнання з урахуванням вимог техніки безпеки та виробничої санітарії, вимог природоохоронного законодавства. Впровадження заходів спрямованих на попередження/зменшення забруднення довкілля при реалізації планованої діяльності.

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядається, дивись п.3

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1.

- **клімат та мікроклімат** – не впливає, через відсутність джерел, які можуть вплинути на стан клімату та мікроклімату;

- **атмосферне повітря.** Джерела впливу: технологічне обладнання. Можливий вплив: забруднення атмосферного повітря при роботі технологічного обладнання. Викиди забруднюючих речовин будуть в нормативних межах: концентрація забруднюючих речовин на межі санітарно-захисної зони та житлової забудови не буде перевищувати встановлених нормативів, викиди стаціонарними джерелами не будуть перевищувати дозволених викидів;

- **водне середовище** - не впливає, через відсутність джерел, які можуть вплинути на стан водного середовища;

-**ґрунти та земельні ресурси** - не впливає. Реалізація планованої діяльності здійснюється в межах існуючого проммайданчика з існуючими будівлями та інженерними мережами - на землях промисловості, що зазнали значного антропогенного навантаження через використання для промислових потреб;

- **геологічне середовище** - не впливає, через відсутність джерел, які можуть вплинути на геологічне середовище;

- **рослинний та тваринний світ** – не впливає. Реалізація планованої діяльності здійснюється в межах існуючого проммайданчика та виробничих будівель;

- **навколишнє соціальне середовище (населення)** - вплив позитивний. Оброблення відходів спрямоване на зниження впливу на довкілля має позитивний соціально- економічний вплив;

- **навколишнє техногенне середовище** – не впливає, під час реалізації планованої діяльності не планується використання важкої техніки, яка може зруйнувати інфраструктуру та комунікації на прилеглий території;

- **архітектурна, археологічна та культурна спадщина** – не впливає, діяльність на територіях та об'єктах архітектурної, археологічної та культурної спадщини не передбачається;

- **управління відходами.** Управління відходами буде здійснюватися у відповідності до вимог чинного законодавства.

щодо технічної альтернативи 2.

Для технічної альтернативи 2, сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля співпадають з технічною альтернативою 1, за виключенням:

- **атмосферне повітря.** Збільшення викиду забруднюючих речовин через технологічні процеси оброблення небезпечних відходів: кислотне вилуговування; електроліз.

- **водне середовище.** Утворення стічних вод при здійсненні технологічного процесу: розчинення, фільтрація, відстоювання. Збільшення витрат води на технологічні потреби. Збільшення обсягів скиду стічних вод.

- **управління відходами.** Збільшення кількості відходів, що утворюються та видаляються

щодо територіальної альтернативи 1.

- сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля співпадають з технічною альтернативою 1. Здійснення планованої діяльності в межах відведеного промислового майданчика не спричинить значного негативного впливу на довкілля та

здоров'я населення. При реалізації планованої діяльності буде забезпечено виконання санітарно-гігієнічних, протипожежних, містобудівних та територіальних обмежень згідно чинного законодавства України.

щодо територіальної альтернативи 2.

не розглядається, дивись п.3

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля").

Перша категорія

8 Управління відходами Управління відходами: об'єкти оброблення небезпечних відходів; об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю 100 тонн на добу або більше;»

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав).

Підстав немає

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, буде виконаний у відповідності до п.2 ст.6 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля".

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля". Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;

проведення громадського обговорення планованої діяльності;

аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;

надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;

врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде

Висновок з оцінки впливу на довкілля

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища або Київською міською державною адміністрацією, відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря».

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами»

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

Ліцензія на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається Центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами», ПКМУ від 5 грудня 2023 р. № 1278

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України,

вул. Митрополита Василя Липківського, буд. 35, м. Київ, 03035,

OVD@mepr.gov.ua,

+38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50,

Грицак Олена Анатоліївна

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020}

Грінвошинг: де межа між реальними екоініціативами бізнесу та маніпулятивним PR?

У час, коли екологічна свідомість зростає, компанії прагнуть демонструвати свою відданість принципам сталого розвитку. Проте все частіше за гучними заявами ховається greenwashing (зелений камуфляж, грінвошинг) — поверхнева «озеленена» комунікація без реальних змін. То як відрізнити справжню сталу трансформацію від рекламного фасаду? Чому так багато грінвошингу — а так мало справжньої екології? Запитання, яке вже не здається риторичним.

Що таке greenwashing і чому це проблема? Термін greenwashing з'явився у 1980-х роках і позначає маніпулятивну практику, коли компанія створює хибне враження про свою екологічність, використовуючи фрази «натуральне», «екологічне», «еко-френдлі», не маючи на це об'єктивних підтверджень. Це може бути імітація «зелених» упаковок, розміщення логотипів без сертифікацій, заяви про «вуглецеву нейтральність» без верифікації тощо.

Найбільша проблема greenwashing — втрата довіри. Коли споживачі дізнаються, що були введені в оману, це руйнує репутацію бренду і підриває віру в екологічні ініціативи загалом.

Як відрізнити справжню екоініціативу від маніпуляції?

Існує кілька маркерів, які дозволяють розрізнити greenwashing і справжній сталий під-

хід. Наприклад:

- Компанія надає прозору звітність щодо викидів, використання енергії, логістики.
- Присутні незалежні екосертифікати (як-от FSC, EU Ecolabel, ISO 14001).
- Є конкретні цифри, дедлайни і проміжні цілі, а не лише загальні фрази.
- Залучаються незалежні аудити та публічні зобов'язання.

Без цього «еко»-рекламна кампанія — це лише красивий декор.

Що реально впроваджують сучасні компанії?

Попри маніпуляції, справжні зрушення в корпоративному секторі є. Багато міжнародних і локальних брендів впроваджують сталі практики, зокрема:

- перехід на відновлювану енергію для виробництва та офісів;
- використання вторинної сировини для пакування;
- скорочення ланцюгів постачання та локалізація виробництва;
- запровадження етичного підходу до виробництва — з гідною оплатою праці, енергоощадними процесами, прозорими ланцюгами постачання.

Експерти вважають: справжній сталий розвиток — це не про окремий продукт, а про

трансформацію всього ланцюга створення вартості.

Як уникнути пастки еко-PR: поради споживачу

Ми рекомендуємо споживачам дотримуватись критичного мислення. Якщо бачите товар з гаслом «натуральний» — перевірте сертифікат. Якщо компанія заявляє про «екоініціативу» — подивіться, чи є дані про реальні результати.

Ось що варто запитати себе:

Чи маю я докази, що бренд зменшив свій вплив на довкілля?

Чи це поодинокі акція, чи елемент довгострокової стратегії?

Хто підтверджує ці дані? Компанія чи незалежна сторона?

Висновок

Сталий розвиток — не тимчасовий тренд, а необхідність у світі, що стрімко втрачає ресурси і баланси. Але поки що зелений ринок — це і поле щирих зусиль, і простір маніпуляцій.

Ми закликаємо бізнес бути чесним, а споживачів — уважними. Лише тоді зелений рух стане не рекламою, а реальністю. Бо інакше — це лише нова форма шуму в епоху, яка вже й так перенасичена словами...

Джерело:

<https://vse-svit.com.ua/grinvoshyng-de-mezha/>

Більш екологічний метод: вченим вдалося перетворити пластикові відходи на якісні полімери

Щоби переробити пластикове сміття на якісні полімери, вчені національної лабораторії Оук-Ріджа Міністерства енергетики США застосували метод молекулярного редагування.

Інноваційне рішення не лише врятує довкілля, а й зможе перетворити відходи на цінний, багатофункціональний пластик.

Результати дослідження були опубліковані в Journal of the American Chemical Society.

Що таке молекулярне редагування

Молекулярне редагування є дуже перспективним напрямком сучасної генної інженерії. На цій методиці засновано дві роботи призерів Нобелівської премії з хімії – у 2005 і 2020 роках.

Останню отримали розробники CRISPR за генетичні ножиці для редагування ниток ДНК, біополімерів із субодиниць нуклеотидів, які несуть код життя.

— Однак замість того, щоб редагувати ланцюги генів, ми редагуємо полімерні ланцюги.

І це зовсім інший сценарій переробки пластику, — зазначив керівник дослідження Джеффри Фостер.

Плани на майбутнє

Завдяки новому способу з'єднання полімерних ланцюгів, змінюється структура і властивості самого матеріалу.

Наприклад, він може бути більш м'яким та еластичним, або навпаки, твердим та міцним.

Крім того, новий процес споживає менше енергії і не шкодить довкіллю. Це означає, що відтепер можна набагато простіше позбутися пластикових відходів, який потрапляє на звалища, в океани або спалюється.

Науковці планують продовжити досліджувати полімерні ланцюги епоксидних смол, вулканізованої гуми, поліуретану і силікону для розробки термореактивних матеріалів.

Джерело: Journal of the American Chemical Society

Прискорене старіння органів: нове дослідження показує критичну «вікову точку»

І хоч повністю зупинити старіння людини поки неможливо, вчені помітили, що процес старіння не відбувається рівномірно впродовж життя. Ба більше, існують вікові періоди, коли організм може зазнавати прискореного старіння.

Чи є піки старіння?

Нове дослідження, опубліковане в журналі Cell, фокусувалося на змінах білків, пов'язаних зі старінням, та дозволило створити «атлас старіння», передає 24 Канал. Зокрема, вчені зафіксували такі сплески приблизно у 44 та 60 років.

Деталі дослідження?

Вчені проаналізували 516 зразків 13 типів тканин 76 донорів віком від 14 до 68 років, включно з серцево-судинною, травною, дихальною, ендокринною, м'язово-скелетною системами, шкірою, кров'ю та імунною системою.

Як пояснив доктор наук Гуан-Хуї Лю, дослідник регенеративної медицини Китайської академії наук, «атлас дозволяє побачити, як білкові мережі організму змінюються протягом життя, показуючи органам і системам, коли старіння прискорюється».

Зокрема, дослідження показало, що найбільші зміни в білковому складі органів і тканин відбуваються приблизно у 50 років.

Вік 45–55 років — критична біологічна точка: білки більшості органів піддаються «молекулярній бурі», різко змінюючи свій рівень і сигналізуючи про прискорене старіння, — зазначив Лю.

Серед білків, що підвищують ризик розвитку захворювань, дослідники виділили 48, пов'язаних із серцево-судинними хворобами, жировою хворобою печінки, фіброзом тканин та пухлинами печінки.

«Старіння органів є основою хронічних захворювань, а саме кожне старече захворювання — лише його прояв», — додав Лю.

Перспектива відкриття?

Фахівці з США, які коментували дослідження, підкреслили важливість цих даних для медицини майбутнього. Доктор Ченг-Хан Чен, інтервенційний кардіолог, зауважив, що розуміння біохімічних змін організму на різних етапах життя допоможе розробляти нові терапії та підтримувати здоров'я пацієнтів.

Доктор Маніша Парулекар, завідувачка відділу гериатрії Hackensack University Medical

Center, додала, що відкриття системного накопичення білкових аномалій, зокрема амیلотів, підтверджує, що старіння є комплексним процесом, що зачіпає весь організм, а не лише мозок.

Важливо. Це дозволяє переходити від реактивної медицини до профілактичної, з метою зменшити хворобливі прояви старіння та підтримати довголіття у здоровому стані.

Вчені підкреслюють, що наступні кроки мають включати тривале спостереження за одними й тими ж людьми, щоб відстежувати індивідуальні зміни протягом життя та підтвердити критичну «точку 50 років» для прискореного старіння.

Останні дослідження про старіння

Пізній сніданок і вечеря, а також скорочення загального часу прийому їжі з віком збільшують ризик різних захворювань і смертності, особливо серед «сов».

За даними, National Institutes of Health, сніданок для людей літнього віку має бути не лише поживним, а й різноманітним і багатим на основні поживні речовини.

Джерело: 24 Канал

Лисиці «захоплюють» міста

Руді швидко адаптуються до урбаністики та «поселяються» неподалік.

Лисиць все частіше можна побачити біля людей, навіть у центрах великих міст, наприклад в Одесі. Однак фахівці застерігають: якщо дика лисиця сама дуже наблизилася до людини чи підпустила впритул, від неї варто триматися якомога далі — такий звір може бути хворий на сказ.

Про це в ефірі Київ24 розповів доктор біологічних наук, співробітник Національного природного парку «Тузлівські лимани» Іван Русев. За його словами, здорові дикі тварини зазвичай уникають «спілкування» з людьми, однак інфіковані сказом можуть наблизитися та є небезпечними.

«Нормальна дика тварина не може дуже близько підійти до людини. А тварина, яка має сказ на різних стадіях, людину не лякається та може бути небезпечною. Тому, якщо тварина дуже близько підходить до людини, є ознакою того, що лисиця може бути зараженою сказом.

Тому потрібно триматися подалі», — сказав Русев.

Водночас, зазначив науковець, таких інфікованих тварин в Україні виявляється дуже невеликий відсоток — поодинокі випадки.

За словами очевидців, лисиць часто бачать в Одесі, зазвичай у паркових зонах, на прибережних схилах тощо. Приміром, нещодавно руду бачили серед квітів на Французькому бульварі — поруч із житловим комплексом, де місцеві жителі навіть встигли «спіймати» її на телефон. На відео можна побачити, як, ймовірно, молода тварина гуляє на фоні будівлі.

На «Трасі Здоров'я», що біля Чорного моря, люди бачили, як лисиця спіймала та з'їла голуба, а її «подружки» пересуваються сходами, що ведуть до узбережжя та навіть «відпочивають» на приватному пляжі. Ба більш — як кішки лізуть по дахах автовок.

За словами біологів, під час війни лисиці частіше з'являються у населених пунктах, де пристосовуються до «міського життя». Вони

кажуть, що лисиця у місці не означає, що вона хвора на сказ, вона просто мешкає десь неподалік. Але не потрібно наблизитися до неї та годувати.

В Одесі лисиці гуляють у громадських місцях

Як писав УНІАН, в Одесі жителі повідомляють про часті зустрічі диких лисиць, що гуляють у громадських місцях. За словами директора Одеського зоопарку Ігоря Білякова, лисиць бачать у парках, на вулицях тощо. Директор зоопарку каже, що звичайна лисиця — вид-космополіт, його ареал дуже широкий. Лисиця населяють різноманітні біотопи, успішно пристосовуються до дуже широкого спектра умов, освоюють території міст, у тому числі й великих. В Одесі цей процес почався більше ніж десятирок років тому.

Джерело: УНІАН

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю «ГЕОАКЦЕНТ»
Гол. редактор Глушаниця Максим Володимирович
Відповідальний за випуск:
Глушаниця Максим Володимирович
Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів.

Адреса редакції:
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, буд. 59,
оф. 159 ;
тел.: +380734710037; geo.accent.tov@gmail.com
Свідоцтво про реєстрацію засобу масової
інформації КВ 25246-15186Р від 7.09.2022 р.
Газета не завжди поділяє позицію
авторів публікації.
Видання розповсюджуються безкоштовно

За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації та рекламодавці.
Віддруковано ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.
Замовлення 19/2
Дата виходу в світ
19 Вересня 2025 року